

Marinovas (Marijas) ezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi

SASKAŅOTS

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskais institūts "BIOR"

SASKAŅOTS

Valsts vides dienests

Rīga, 2022

1. Ūdenstilpes raksturojums

Marinovas (Marijas) ezers (ūdenstilpes kods 43344) atrodas Augšdaugavas novada teritorijā ($26^{\circ} 13' 31'' / 55^{\circ} 52' 51''$).

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu Marinovas ezers pieder pie publiskajiem ūdeņiem.

Ezera ūdens virsmas platība ir 15 ha (V/U "Meliorprojekts" 2000. gada dati), maksimālais dziļums – 2,8 m, vidējais – 1,6 m (Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1972. gada dati).

Marinovas ezers ir caurtekošs. Tajā ietek Rudmijas upīte un vēl divas nelielas ūdenstece. No ezera iztek Lakstīgalu strauts uz Šarlotes upīti. Tālākā notece caur Ilūksti, Berezavku un Daugavu uz Rīgas jūras līci.

Ezera grunts pārsvarā dūņaina, vietām smilšaina un nedaudz akmeņaina.

Viršūdens aizaugums, ko veido niedres, meldri, kosas, kalnes, grīši, vilkvālītes un citi ūdensaugi, novērtēts ap 10% no ezera ūdens virsmas platības.

Marinovas ezers pieder pie eitrofa tipa ezeriem, kam raksturīga augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Ezera piekrastē intensīva saimnieciska darbība nenotiek. Krastmala apaugusi ar kokiem un krūmiem, tālāk pļavas, vietām – mežs. Kopumā ezera ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām.

Saskaņā ar Ilūkstes novada teritorijas plānojumu 2019.–2030. gadam Marinovas ezeram aizsargjoslas platums ir 50 m.

Saskaņā ar Zvejniecības likumu ap ezera krastu noteikta 10 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

2. Ihtiofauna

No 14.06.2022. līdz 15.06.2022. Marinovas ezerā tika veikta kontrolzveja, izmantojot tīklus ar linuma acu izmēru 8, 13, 14, 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60 un 70 mm, zivju mazuļu vadu (linuma acu izmērs āmī – 5 mm) un vēžu murdus.

2022. gada kontrolzvejā Marinovas ezerā tika konstatētas deviņas zivju sugas: līdaka *Esox lucius*, plaudis *Abramis brama*, plicis *Blicca bjoerkna*, rauda *Rutilus rutilus*, rudulis *Scardinius erythrophthalmus*, līnis *Tinca tinca*, karūsa *Carassius carassius*, sudrabkarūsa *Carassius gibelio*, un asaris *Perca fluviatilis*.

Ar 8 – 18 mm tīkliem noķertas sešas sugu zivis, no kurām pēc skaita: pliči – 42%, raudas – 36%, asari – 19%, ruduļi – 1%, līņi – 1% un karūsas – 1%.

Ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas piecu sugu zivis, no kurām pēc skaita: raudas – 82%, pliči – 8%, asari – 8%, ruduļi – 1% un karūsas – 1%.

Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas piecu sugu zivis, no kurām pēc skaita: sudrabkarūsas – 46%, plauži – 24%, karūsas – 15%, līņi – 10% un līdakas – 5%.

Ar mazuļu vadu noķertas piecu sugu zivis: līdaka, plaudis, plicis, karūsa un asaris.

Ar vēžu murdiem vēži netika noķerti.

Marinovas ezerā ihtioloģiskie pētījumi veikti arī iepriekš. Latvijas Zivju resursu aģentūras darbinieki 2008. gadā konstatējuši 10 zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ausleja *Leucaspis delineatus*, asaris un akmeņgrauzis *Cobitis taenia*.

Pēc piecdesmito gadu datiem ezerā bijušas sastopamas 10 zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, asaris, ķīsis un vēdzele.

Nozvejas statistikā no 1952. gada līdz 2021. gadam pieminētas 11 zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ālants, vīķe, asaris, ķīsis un vēdzele.

Marinovas ezerā 1967. gadā ielaistas peledes. Pēc 2007. gada acīmredzot ielaistas arī sudrabkarūsas.

3. Ezera līdzšinējā zivsaimnieciskā izmantošana

Marinovas ezers apzvejots no 1952. gada līdz 2021. gadam. No 1966. gada līdz 1976. gadam ezers bija nodots lietošanā valsts zivsaimniecībai, bet no 1977. gada līdz 1990. gadam – vietējam sovhozam.

Oficiāli reģistrētā nozveja piecdesmitajos gados svārstījies no 28 kg līdz 253 kg (vidēji – 133 kg) gadā (1.tab.) ar vidējo produktivitāti 8,9 kg no hektāra (2.tab.). Sešdesmitajos gados nozveja bijusi ievērojami augstāka – no 345 kg līdz 3527 kg (vidēji – 1655 kg) gadā vai 110,4 kg/ha, septiņdesmitajos gados – no 58 kg līdz 265 kg (vidēji – 146 kg) gadā vai 9,7 kg/ha un no 2017. gada līdz 2021. gadam – no 12 kg līdz 50 kg (vidēji – 34 kg) gadā vai 2,3 kg/ha. Nozvejas svārstības galvenokārt skaidrojamas ar izmaiņām zvejas intensitātē.

4. Zivju krājumu raksturojums

No 1952. gada līdz 2021. gadam vidējā zivsaimnieciskā produktivitāte bijusi visai augsta – 26,9 kg/ha. Nozvejas pamatmasu veidoja raudas, līdakas un plauži. Minētajām sugām šajos gados vidējā produktivitāte ir attiecīgi 8,9 kg/ha, 3,7 kg/ha un 2,3 kg/ha, atsevišķos gados sasniedzot: raudām – 42,3 kg/ha, līdakām – 14,5 kg/ha un plaužiem – 23,9 kg/ha. Pārējo sugu zivis tika nozvejotas neregulāri vai ļoti maz.

2022. gada kontrolzvejā ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas piecu sugu zivis, no kurām pēc masas: raudas – 86%, asari – 7%, karūsas – 4% pliči – 3% un ruduļi – mazāk par 1%. Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas piecu sugu zivis, no kurām pēc masas: sudrabkarūsas – 46%, plauži – 24%, karūsas – 15%, līņi – 10% un līdakas – 5%.

Kopumā, spriežot pēc kontrolzvejas rezultātiem, Marinovas ezera zivju krājumu pamatmasu veido sudrabkarūsas, plauži, raudas, karūsas, līņi, līdakas, asari, pliči un ruduļi. Kontrolzvejā uz 15 m garu tīklu ar linuma acu izmēru 20 – 35 mm vidēji noķerts 2,1 kg zivju, bet uz 30 m garu 40 – 70 mm tīklu – 2,3 kg, kas ir samērā labs rezultāts Latvijas ezeriem vasaras sezonā un labs atbilstoša tipa ezeriem.

5. Iespējamā ezera zivsaimnieciskā izmantošana

5.1. Dabisko zivju krājumu izmantošana

Zivis tiek zvejotas un makšķerētas, izmantojot to pašatražošanos. Zivju ielaišana netiek veikta. Nozvejas pamatmasu veidos sudrabkarūsas, plauži, raudas, karūsas, līņi, līdakas, asari, pliči un ruduļi. Ezera ikgadējā potenciālā galveno "rūpniecisko" zivju sugu kopējā nozveja, ieskaitot rūpniecisko zveju, makšķerēšanu, kā arī citas iespējamās neregistrētās nozvejas, varētu būt ap 50 kg/ha, kas pie ezera laukuma 15 ha dod ap 750 kg gadā.

5.2. Zivju krājumu mākslīga papildināšana

Gadījumā, ja līdakas tiek intensīvi zvejotas un/vai makšķerētas, var veikt to kāpuru (ap 500 gab./ha jeb 7,5 tūkst. gab. gadā) vai mazuļu (ap 100 gab./ha jeb 1,5 tūkst. gab. gadā) ielaišanu uz izmantojamo (dotajai zivju

sugai piemērotāko) platību – aptuveni 15 ha. Gadījumā, ja līdakas intensīvi tiek atzvejotas (maksšķerētas), to ielaišanas normas var palielināt.

6. Ezera zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi

6.1. Rūpnieciskā zveja

6.1.1. Zivju zveja veicama, ievērojot Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumus Nr.295 "Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos".

6.1.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr.796 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos" Marinovas ezerā noteikts tīklu limits – 75 m. Katrus 25 m no tīklu kopgaruma var aizstāt ar vienu murdu un kopumā lietot līdz trim murdiem, proporcionāli samazinot tīklu limitu. Pašvaldība reizi gadā līdz 1. jūlijam var iesniegt Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" priekšlikumus par zvejas limitu izmaiņām.

6.2. Makšķerēšana

6.2.1. Makšķerēšana veicama, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumus Nr.800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi".

6.2.2. Ezerā vai tā daļā var organizēt licencēto makšķerēšanu, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.799 "Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība" prasības, noteiktā kārtībā izstrādājot licencētās makšķerēšanas nolikumu.

6.3. Zivju ielaišana

Ja tiek veikta zivju mazuļu ielaišana, ir jāievēro Ministru kabineta 2015. gada 31. marta noteikumi Nr.150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu".

Darba izpildītāji – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas darbinieki:

Ruta Medne, nodaļas vadītāja

Ēriks Aleksejevs, vadošais pētnieks

Jānis Aizups, pētnieks

Edmunds Bērziņš, pētnieks

Toms Zālāns, asistents

Zivju rūpnieciskā nozveja Marinovas ezerā 1952. – 2021. gadā (kg)

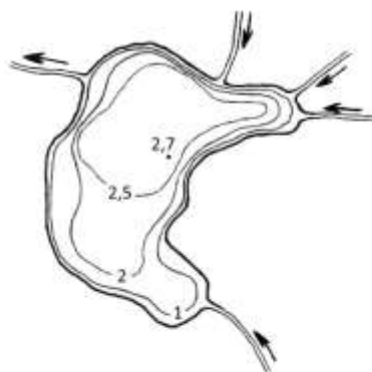
Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Ālants	Vīķe	Asaris	Ķīsis	Vēdzele	Kopā
1952	90	-	77	-	-	-	-	-	-	-	-	167
1953	6	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	28
1954	11	-	56	-	-	10	-	-	-	-	-	77
1957	44	-	81	-	-	-	-	13	1	-	-	139
1959	-	9	208	-	-	-	-	-	36	-	-	253
1963	34	40	250	-	-	-	-	-	21	-	-	345
1965	218	269	456	-	-	-	-	-	16	-	-	959
1966	176	358	635	-	-	-	10	-	82	530	-	1791
1967	187	22	448	7	-	-	-	-	53	2805	5	3527
1970	-	-	54	-	-	9	-	-	-	-	-	63
1971	54	-	15	-	-	2	-	-	-	-	-	71
1972	8	-	-	-	20	30	-	-	-	-	-	58
1973	107	-	146	-	-	-	-	-	12	-	-	265
1974	97	-	87	-	-	-	-	-	24	-	-	208
1975	5	1	239	-	-	-	-	-	-	-	-	245
1977	71	-	31	-	-	13	-	-	-	-	-	115
2017	10	2	-	-	6	1	-	-	1	-	-	20
2018	18	15	-	-	16	-	-	-	1	-	-	50
2019	21	7	-	-	10	-	-	-	3	-	-	41
2020	17	11	-	-	12	9	-	-	-	-	-	49
2021	-	-	5	-	6	-	-	-	1	-	-	12

Marinovas ezera zivju rūpnieciskā produktivitāte 1952. – 2021. gadā (kg/ha)*

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Ālants	Vīķe	Asaris	Ķīsis	Vēdzele	Kopā
1952	6,0	-	5,1	-	-	-	-	-	-	-	-	11,1
1953	0,4	-	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9
1954	0,7	-	3,7	-	-	0,7	-	-	-	-	-	5,1
1957	2,9	-	5,4	-	-	-	-	0,9	0,1	-	-	9,3
1959	-	0,6	13,9	-	-	-	-	-	2,4	-	-	16,9
1963	2,3	2,7	16,7	-	-	-	-	-	1,4	-	-	23,1
1965	14,5	17,9	30,4	-	-	-	-	-	1,1	-	-	63,9
1966	11,7	23,9	42,3	-	-	-	0,7	-	5,5	35,3	-	119,4
1967	12,5	1,5	29,9	0,5	-	-	-	-	3,5	187,0	0,3	235,2
1970	-	-	3,6	-	-	0,6	-	-	-	-	-	4,2
1971	3,6	-	1,0	-	-	0,1	-	-	-	-	-	4,7
1972	0,5	-	-	-	1,3	2,0	-	-	-	-	-	3,8
1973	7,1	-	9,7	-	-	-	-	-	0,8	-	-	17,6
1974	6,5	-	5,8	-	-	-	-	-	1,6	-	-	13,9
1975	0,3	0,1	15,9	-	-	-	-	-	-	-	-	16,3
1977	4,7	-	2,1	-	-	0,9	-	-	-	-	-	7,7
2017	0,7	0,1	-	-	0,4	0,1	-	-	0,1	-	-	1,4
2018	1,2	1,0	-	-	1,1	-	-	-	0,1	-	-	3,4
2019	1,4	0,5	-	-	0,7	-	-	-	0,2	-	-	2,8
2020	1,1	0,7	-	-	0,8	0,6	-	-	-	-	-	3,2
2021	-	-	0,3	-	0,4	-	-	-	0,1	-	-	0,8

Marinovas ezers

Pēc VMPI 1972. g. datiem